

Safranka János

A sokrétű kultúrdémon

(Villáminterjú Karafiáth Orsolyával)

Aki kicsit is jártas a kortárs magyar irodalomban, már bizonyosan találkozott Karafiáth Orsolya költő-író névvel és alkotásaival. Közzereplései, megjelenése mindig is emlékezetesek. Ő honosította meg a kultúrdémon kifejezést, ami mára fogalommá, mémmé vált a közéletben is. Mégis ki rejtőzik e sokféle álarc mögött? Hogyan látja önmagát K. O.? Erről beszélgettem vele az egri Bródy Sándor Könyvtárban februári író-olvasó találkozója előtt.

– A közzerepléseid alapján sokan imidzsembernek tartanak...

– Nekem a szerepek alapvető fontosságúak. Egy figura, aki a nyilvánosság elé lép, kell, hogy rendelkezék valamilyen alakmással, imidzsel. Meg kell magát csinálnia valahogy. Nem tudtam soha igazán kiválasztani, hogy milyen szeretnék lenni, azért elég sokféle alakmást választottam magamnak. Való igaz. Minden egyes nagyobb eseményre kitalálok egy másképpen kinéző, máshogy működő figurát. Tegnapelőtt egy kiállítást nyitottam meg. Ott munkavédelmi ruhában voltam, tökjő sisakban és láthatósági mellényben, de amikor mondjuk Csinszkával kellett foglalkoznom, akkor Csinszkanak öltöttem be. Szeretem váltogatni az alakjaimat, és úgy gondolom az én imidzsemnek nagyon fontos része az alakváltoztatás. Amikor azt hallom magamról, hogy á ez a parókás költőné meg ilyenek, akkor azt mondom, igen. Egyik nap mondjuk Marilyn Monroe szeretek lenni, másik nap könyvtárosné (ami végzettségem szerint vagyok is). De tök más az imidzsem újságíróként, amikor riportokat, interjúkat, tárcákat írok, mint akár költőként vagy akár már színpadi figuraként is. Ez mindig változik adott ötlettől és témától is függően. Például januártól csinálok egy új blogot. Projekt 52-nek hívom. 52 kedvenc szerzőmnek vagy a regényéből vett figurának öltözöm be, vagy azt a hangulatot alkotom meg fotókon. Eddig nyolc készült el, ami megjelent, és még van egy-kettő. Egyikre se mondanád, hogy ugyanaz a figura. Persze egy előadó, egy szereplő embernek mindig tudomásul kell vennie, hogy hova megy. Emiatt egyszer elég nagy slamasztikába kerültem. Meghívtak egy kis faluba estet tartani, de nem tudtam, hogy kis falu. Nagyon komoly szerződések voltak, minden és tényleg egy kétszáz lelkes településre mentem. Vittem a fellépőruhámat, a csillogó, flitteres felsőt, ekkora túsarkút, ilyen fejdíszeket, és rájöttem, hogy nevetségessé válok, ha a faluházba így megyek el. Maradtam a farmeromban és zakómban, amiben érkeztem, és ez ott helyénvaló volt.

Nálam ezek a különböző szerepek elég élesen elkülönülnek egymástól. Voltaképpen mindegyiknek köze van a személyiségemhez, hiszen abból jönnek, de egyikkel sem tudok maradéktalanul azonosulni.

– *Az a kép, amit magadról másoknak megmutatsz, hogyan viszonyul a belsődhöz? A verseid sokkal mélyebbnek tűnnek a számomra.*

– Persze. Van a figura, ami egy kreáció, és van a munka. De hát a munkám is elég sokrétű. A vers teljesen más, belső, intim műfaj. Az is nyilván egyfajta szerep. Engem az például nem érdekel, hogy a saját belsőmről írjak, mert sosem érdekelt. Olyan verseket írok, amelyeket jónak, szépnak tartok, de nem feltétlenül kell rólam szólniuk. Igen ebben kevésbé, egyáltalán nem vagyok extrém, de azt kiélem másban. Dalszövegírásban, színpadi dolgokban. A versben még igazán a humort sem szeretem. Régebben írogattam olyan úgymond vicces verseket, de azok egy idő után elkopnak. Ez a fajta játék a versben már nem annyira érdekel. Mostanában elég ritkán írok verset. Havonta kettőt-hármat, de azt élvezem a legjobban és a dalszövegeket.

– *A színpadi munkád is újszerű. Tavalay mutatták be a Macskadémon című horror-vígmusicalt.*

– A zenéhez mindig nagyon vonzódtam. Tanultam is zenélni, és utána valahogy belecsöppentem a dalszövegírásba. Koncz Zsuzsától kezdve Somán át mindenféle zenekarnak, előadónak írtam dalokat. Nagyon szeretek kortárs zeneszerzőkkel dolgozni. Bella Máténak – aki a *Macskadémon* zenéjét szerezte –, a tanára Fekete Gyula. Aki jártas az opera világában, annak talán ismerős a neve. Ő zenésített meg tőlem nagyon régen verseket. Volt egy ilyen kabaréműsora. Ő ajánlott engem ennek a fiatal zeneszerzőnek, aki amikor volt ez a Madách-pályázat, felhívott, hogy csináljunk már egy musicalt. Addigra már többször részt vettem színházi munkákban. Épp akkor ment a mozikban a *Ki/be-Tawaret* című film, amelynek társforgatókönyvírója voltam. Valahogy így minden összejött. Dalszöveget is tudok írni, tudok dramaturgiát, tehát a darabírással is van mit kezdenem, és érdekelt a musical műfaj. Szeretem a horrorfilmeket, és közben ezek szerintem nagyon vicces dolgok. Tegyük hozzá, elég sajátos a humorom.

– *Jól tudom, hogy egy újabb drámád is készül?*

– Azon még most dolgozom. Most csináljuk egy független színházi társulattal. Érdekes kísérlet lesz. Az is zenés darab természetesen. A mai 25-30-asok generációs problémáiról lesz benne szó. Nagy munka, és nem vagyok szakértő ebben a kérdésben. Egy pszichológus segít benne. Mindig ellenőrzi, hogy ez hiteles-e. Járnunk le ilyen helyekre, meglátjuk, hogy mi lesz belőle. Kellemes munka, és egyébként iszonyú jó csapatjátékos vagyok. Nagyon szeretem, ha vannak mellettem zenészek, dramaturg, rendező, ha van valami kerete a dolognak, és nem hagynak engem szabadon őrzöngeni, mert annak soha sincs jó vége.

– *Manapság az ismert szerzők is egyre szívesebben fordulnak a gyermekirodalom felé. Neked is jelentek meg ilyen típusú könyveid.*

– Azt a 6-8 könyvet a Tessloff-Babilon adta ki az én nevemen, de nem én írtam őket, csak a fordító voltam. Kisémet eredetiből kellett átíratot készítenem. Igazság szerint a gyerekirodalomhoz nem sok viszonyom van. Nem nagyon kedvelem a gyerekeket, sajátom nincs, de most például a *Macskadémon*ból gyerekkönyvet készítünk ugyanúgy Filó Vera illusztrációival, aki az egyéb könyveimet is csinálja. Az én mesém nem is gyerekkönyv lesz, hanem inkább korosztályos, tehát kicsiktől nagyokig mindenkinek szól.

– *A hírek szerint egy regényt is írsz. Megtudhatom miről fog szólni?*

– Egy regénytrilógián dolgozom, aminek az első része most októberben fog megjelenni, *Kicsi Lili* címmel, melyből több fejezetet már publikáltam is. Mindhárom könyvben egy-egy nő áll a fókuszban, az ő életük, amit befolyásol valami külső elnyomó erő. Ezekben a könyvekben azt az utat mutatom meg, ahogyan a hőseim túl tudnak lépni ezeken a problémákon, és ezáltal a saját maguk problémáin is. A „*Kicsi Lili*”-ben a hősnőt kamaszként megrontja a magyartanárnője és ez kihat az egész későbbi életére. Küzd, és a küzdelem valamilyen eredményre is vezet. Hogy milyenre: erről szól a regény.

– *A közvélemény előtt sokszor a költőné kliséjével illetnek. Mennyire azonosulsz ezzel? Hiszen a mai magyar irodalmat zömében férfiak szervezik?*

– A kérdés jogos. Egyszerűen nem veszek erről tudomást. Soha nem is vettem. Mindig kérdezték tőlem, hogyan ítélem meg a nők helyzetét, meg hogy érzem-e magamat hátrányos helyzetben. Soha nem törődtem ezzel, és soha nem volt ebből problémám. Az, hogy a többi nővel mi van, mélységesen nem érdekel. Nem tudok kiállni mások jogaiért. Engem tényleg az érdekel, hogy a saját magam útja rendben legyen. Ilyen szempontból nem vagyok egy női harcos. Azt látom egyébként, hogy akik következetesen haladnak a maguk útján, akár Tóth Kriszta, akár Erdős Virág, akár Bódis Kriszta, azoknak ilyen problémájuk nincsen. Akiknek nem sikerül valamiért haladni, azok egyből azt mondják: mert a nőket elnyomják.

– *Egy pár évvel ezelőtti kritikában azt írták rólad, hogy őstehetség vagy. Tartod ezt az álláspontot?*

– Nem tudom, én ezt nem olvastam, de miért is ne? Lehet, hogy az vagyok. Attól függ, hogy hogyan határozzuk meg, mi az, hogy őstehetség. Nyilván tehetséges ember vagyok, és egy csomó dologban tudok alkotni valamit, de alapvetően azt gondolom, önmagában az, hogy valaki tehetséges, nem túl sokat jelent. Persze ez közhely, de ebben meló van, tanulás, minden egyéb, ami szükségeltetik hozzá. Végül is igen. Tehetséges embernek gondolom magam.

– *Köszönöm az interjút.*

E számunk szerzői

- Anga Mária (1955) Eger
Antal Attila (1956) Nyíregyháza
Babosi László (1973) Nyíregyháza
Bakó Endre (1938) Debrecen
Bak Zsuzsanna (1985) Eger
Balogh Petres Judith (1933) Zalasabar
Sz. Balogh Szilvia (1975) Keszthely
Barabás Zoltán (1953) Nagyvárad
Bertha Zoltán (1955) Debrecen
Bárdos Attila (1941) Budapest
Bárdos József (1949) Nagykőrös
Bene Zoltán (1973) Szeged
Bérczessy Lajos (1949) Budapest
Bolek Juliusz Erazm (1960) Varsó
Bozók Ferenc (1973) Kecskemét
Búzás Huba (1935) Veszprém
Csatáné Bartha Irénke (1941) Eger
Csáky Károly (1950) Ipolyság
Cséby Géza (1947) Keszthely
Csikos Sándor (1941) Debrecen
S. Csoma János (1942) Bécs-Kecskemét
Csontos Márta (1951) Sándorfalva
Csűrös Miklós (1944) Budapest
Debreczeny György (1958) Budapest
Demeter József (1947) Ballószög
Farkas Gábor (1977) Debrecen
Fazekas József (1946) Járdánháza
Fecske Csaba (1948) Miskolc
Gaál Antal (1948) Balatonfüred
Gittai István (1946) Nagyvárad
Iancu Laura (1978) Magyarfalu
Kaiser László (1953) Budapest
Kapuvári Katalin (1947) Eger
Karafiáth Orsolya (1976) Budapest
Kellei György (1947) Balatonfüred
Kerék Imre (1942) Sopron
Kirilla Teréz (1972) Budapest
Kis Pál István (1951) Szekszárd
Kiss Benedek (1943) Budapest
Koltai Beáta (1973) Eger
Konczek József (1942) Pomáz
Ködöböcz Gábor (1959) Eger
Krizmanics Ágnes (1950) Balatonlelle
Laczkó András (1943) Balatonlelle
Lajtos Nóra (1977) Debrecen
Lipcsei Márta (1943) Nagyvárad
Lőrincz György (1946) Székelyudvarhely
Mikósi-Sikes Csaba (1947) Csabrendek
Németh István Péter (1960) Tapolca
Németh Péter Mikola (1953) Vác
Oláh András (1959) Mátészalka
Pataki István (1953) Bihar
Pelcz István (1954) Keszthely
Pusztai Virág (1980) Szeged
Radnai István (1939) Budapest
Safranka János (1982) Eger
Sall László (1961) Göteborg
Sándor Mihály (1956) Debrecen
Serfőző Simon (1942) Miskolc
Soós József (1953) Lenti
Sólyom Sándor (1943) Keszthely
Suhai Pál (1945) Budapest
Szakolczay Lajos (1941) Budapest
Szekeres Mária (1948) Újronáfi
Szenti Ernő (1938) Kisújszállás
Sz. Tóth Gyula (1945) Budapest
Tönköl József (1949) Győr
Tungli M. Klára (1938) Veszprém
Véghelyi Balázs (1983) Százhalombatta
Vitéz Ferenc (1965) Debrecen
Wehner Tibor (1948) Budapest
Zatkalik András (1954) Veszprém
Zirig Árpád (1940) Dunaszerdahely
Zsirai László (1956) Budapest